

Bijlage : Overzicht van een jaar ontwikkelingen in de vluchtelingenopvang in IJsselland

Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Vanaf die tijd is er een gestage stroom van Oekraïense vluchtelingen op gang gekomen die de oorlog ontvluchten. Deze mensen vluchten vooral naar lidstaten van de Europese Unie. Op 4 maart 2022 heeft de Raad van de Europese Unie de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) in werking gesteld. Hiermee hebben vluchtelingen uit de Oekraïne recht op opvang, medische zorg, werk en onderwijs in de lidstaten van de Europese Unie.

Op 4 maart 2022 kwamen de burgemeesters in de Veiligheidsregio IJsselland bij elkaar om tijdens het eerste Bestuurlijk Afstemmingsoverleg Oekraïne (BAO) de opdracht ten aanzien van de opvang van gevluchte Oekraïners die het Rijk aan de Veiligheidsregio's had opgelegd te bespreken. Er werd toen ook gekozen voor een gecoördineerde aanpak in de regio.

Een week later kwam er vanuit het Rijk de opdracht aan de Veiligheidsregio's om een coördinatiepunt voor asielzoekers uit andere landen te realiseren. Het BAO besloot voor de gezamenlijke aanpak rondom deze opdrachten en voor de samenwerking binnen de elf gemeenten door een programma-organisatie in te richten met een programmamanager. De individuele gemeenten hebben voor de lokale organisatie van de Oekraïneopvang veelal een eigen projectorganisatie opgezet. Iedere gemeente werd binnen het Programma vertegenwoordigd in het Gemeentelijk Netwerk Oekraïneopvang waarin, samen met organisaties als het Leger des Heils, het Rode Kruis, de GGD en het COA, wordt afgestemd, afspraken worden gemaakt en de voorbereiding voor het BAO plaatsvindt.

In de loop van 2022 kregen de Veiligheidsregio's ook de opdracht om een rol te spelen bij de coördinatie van een versnelling in de realisatie van de taakstelling huisvesting statushouders. Ook dit kwam op de tafel van het BAO en werd ondergebracht bij het programma. Tot het eind van 2022 lag de organisatie van de Crisisnoodopvang voor asielzoekers bij het ROT (Regionaal Operationeel Team) van de Veiligheidsregio. Ook deze opdracht is ondertussen ondergebracht bij het programma Vluchtelingen. Daarmee behoort de coördinatie en de uitvoering van de opvang van vluchtelingen in de regio niet meer tot de taken van de Veiligheidsregio maar tot die van de gemeenten en het Programma.

De opgaven*Opvang Oekraïense ontheemden*

Op 8 maart 2022 kwam de opdracht aan de Veiligheidsregio's om binnen 2 weken in iedere regio 1.000 opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren. De gemeenten waren zelf verantwoordelijk voor de realisatie en de Veiligheidsregio kreeg de taak om te coördineren, af te stemmen en te faciliteren. Al snel kwam de vraag om, indien mogelijk, dit uit te breiden naar 2.000 plekken. In minder dan een week waren er, mede door het realiseren van een grote (tijdelijke) opvanglocatie 1.300 plekken in onze regio beschikbaar.

Op 25 april gaf de staatssecretaris de opdracht aan iedere Veiligheidsregio om op 23 mei 2.000 opvangplekken beschikbaar te hebben. Daarmee kwam de landelijke capaciteit op 50.000 plekken. In juli werd een inspanningsverplichting tot 3.062 plekken afgesproken (75.000 landelijk). In december is de taakstelling verhoogd naar 3.700 plekken per 1 juli 2023 (90.000 landelijk).

Op moment van schrijven zijn er 2.470 opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen gerealiseerd in de regio waarvan er 24 beschikbaar zijn voor nieuwe instroom.

Particuliere Opvang

Datum

22 februari 2023

Naast de opvang in Gemeentelijke Opvanglocaties voor Oekraïense ontheemden (GOO) wordt een substantieel deel van de Oekraïense vluchtelingen opgevangen door particulieren (POO). Op moment van schrijven zijn dit 805 Oekraïners.

Crisisnoodopvang asielzoekers

Op 8 maart 2022 kwam het Rijk met de opdracht naar de Veiligheidsregio's om een coördinatiepunt voor opvang van asielzoekers in te richten. Landelijk lag de vraag om 2.000 tot 7.000 opvangplekken te realiseren bovenop de op dat moment beschikbare capaciteit van het COA.

Op 28 maart 2022 werd de landelijke vraag naar opvangplekken geconcretiseerd naar 100 crisisnoodopvangplekken per Veiligheidsregio voor enkele weken. Met aanvullend de opdracht om per 1 juli 2022 tweehonderd reguliere AZC-plekken per Veiligheidsregio te realiseren.

In mei werd duidelijk dat de opdracht werd uitgebreid naar het realiseren van 150 CNO-plekken per regio in de periode 1 juni-1 september 2022. Er werd in IJsselland gekozen voor een roulerend systeem waarbij opvolgend bij gemeenten een locatie voor in totaal 150 mensen werd ingericht. Uitgangspunt hierbij was dat na die twee weken de mensen uit de CNO zouden doorstromen naar de reguliere opvang voor asielzoekers.

De opdracht werd uitgebreid door tussen 1 juli en 1 oktober 225 CNO-plekken te leveren in de regio.

Op 26 augustus werden er bestuurlijk afspraken gemaakt tussen het Rijk, het Veiligheidsberaad, de VNG en het IPO over de doorstroom migratie om een oplossing te vinden uit wat de asielcrisis is gaan heten. Eén van de afspraken was om de CNO-capaciteit uit te breiden van 225 naar 450 plekken per Veiligheidsregio tot 1 januari 2023. Hieronder lag een pakket aan voorwaarden vanuit het Veiligheidsberaad. Met een tussenstap van 1 april is de vraag voor 450 CNO-plekken recent verlengd naar 1 juli 2023.

Op moment van schrijven zijn er 616 CNO-plekken beschikbaar in de regio IJsselland.

Asielzoekerscentra (AZC)

Twee maal per jaar wordt door het ministerie een capaciteitsraming gemaakt voor het aantal benodigde AZC-plekken in het hele land. Deze worden via de Landelijke Regietafel Asiel verdeeld over de Provinciale Regietafels Asiel. Aan de Overijsselse Regietafel Asiel van december 2022 is de provinciale opgave verdeeld over de regio's Twente en IJsselland.. Voor IJsselland betekent dit een opgave van 1.836 AZC-plekken per 1 januari 2024. Vooralsnog zijn er in IJsselland per 1 jul 2023 1.865 plekken gepland.

Versnelling huisvesting statushouders

Vanaf eind april kwam er in het BAO aandacht voor de huisvesting van statushouders. Het niet doorstromen van statushouders uit de AZC's naar reguliere huisvesting was namelijk één van de oorzaken voor het moeten organiseren van Crisisnoodopvang. Omdat de gewone aanpak niet leek te leiden naar een adequate invulling van deze vraag zijn er in regionaal verband initiatieven genomen om gemeenten te ondersteunen bij het vinden van geschikte huisvesting, ook in de vorm van tussenvoorzieningen. Uiteindelijk is hier de Bestuurlijke Kopgroep WIJS uit voortgekomen na een gezamenlijke overleg van de burgemeesters en wethouders wonen in het BAO.

Datum 22 februari 2023

In juni 2022 kreeg de VR een rol bij de versnelling van de huisvesting van statushouders om de druk in de asielketen (AZC en CNO) af te laten nemen. Voor de gemeenten in de regio betekende dit het plaatsen van 293 statushouders extra in drie maanden. Dit is niet gerealiseerd. Wel is het de gemeenten in de regio IJsselland gelukt om 2022 af te sluiten met 100 meer plaatsingen ten opzichte van de formele taakstelling voor de gemeenten in de regio. Diverse regelingen en initiatieven zoals de Hotel- en accommodatieregeling, refugeehome.nl en www.dethuisgevers.nl hebben hieraan ook bijgedragen.